

Socioøkonomisk udvikling i København og på Frederiksberg

Arbejderklassen forsvinder blandt Københavns børnefamilier

Over de sidste 30 år er der sket en betydelig ændring i sammensætningen af børnefamilierne i København og på Frederiksberg. For 30 år siden var ca. 40 pct. af småbørnsfamilierne fra arbejderklassen, mens ca. 11 pct. var fra overklassen eller den højere middelklasse. I dag er det næsten omvendt: 43 pct. af de 0-2-årige kommer nu fra familier i overklassen eller den højere middelklasse, mens 10 pct. kommer fra arbejderklassen. Udviklingen er bredt funderet i alle bydele, og særlig udbredt på Nørrebro, Vesterbro og Amager.

af chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**

17. august 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Sammensætningen af de 0-2-årige og deres familier i København og på Frederiksberg har ændret sig markant siden 1980'erne.
- I slutningen af 80'erne kom knap 41 pct. af de 0-2-årige fra arbejderklassefamilier, mens den andel i dag er reduceret til knap 11 pct.
- Omvendt er markant flere småbørnsfamilier fra overklassen eller den højere middelklasse. I slutningen af 1980'erne kom lidt mere end 11 pct. af de 0-2-årige fra familier i eliten, mens det i dag er 43 pct. Elitens andel er dermed firdoblet på 30 år.
- Tendensen i København og på Frederiksberg er bredt funderet, men særlig udtalt på Vesterbro, Nørrebro og Amager. I 1980'erne kom 40-50 pct. af småbørnene i disse bydele fra arbejderklassen. I dag kommer de fra overklassen eller den højere middelklasse.

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

Mobil 50 73 71 34

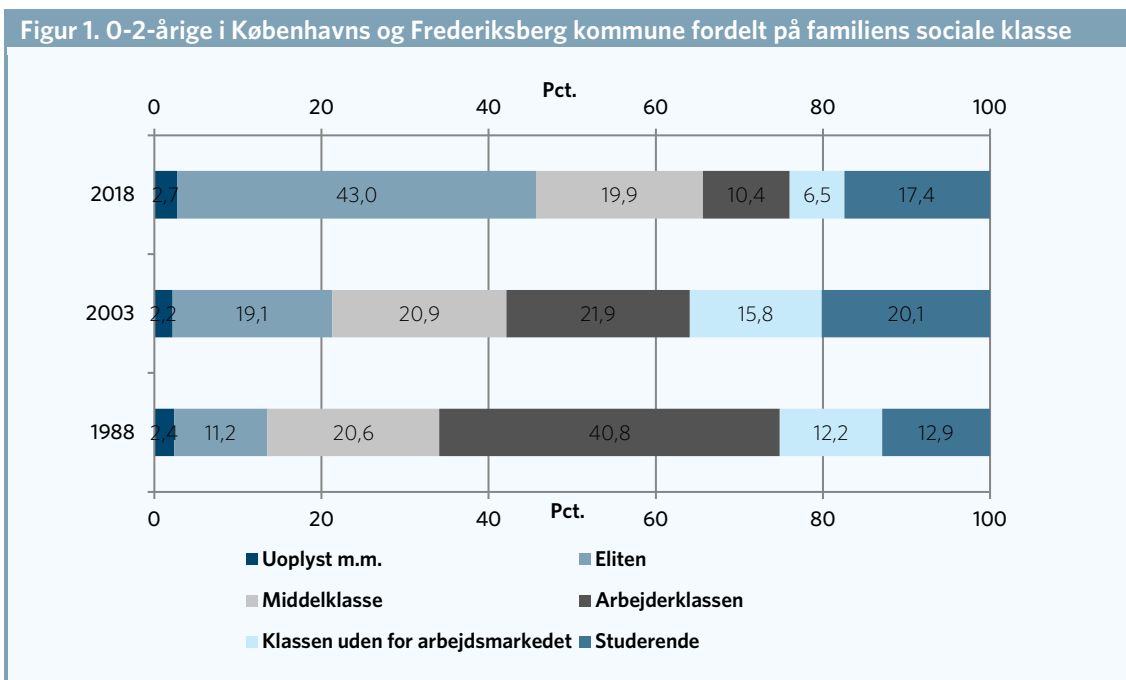
jk@ae.dk

Arbejderklassen skrumper blandt byens småbørnsfamilier

AE har undersøgt den socioøkonomiske baggrund blandt børn i København og på Frederiksberg. Figur 1 viser familiens sociale klasse blandt 0-2-årige, der er hjemmeboende i København og på Frederiksberg. Der er set på de 0-2-åriges familie i 1988, 2003 og 2018.

Det ses af Figur 1, at børnefamiliernes sociale sammensætning er ændret betydeligt siden slutningen af 1980'erne. I 1988 kom 11 pct. af de 0-2-årige i København og på Frederiksberg fra familier i eliten, dvs. overklassen eller den højere middelklasse. Andelen er nu steget til 43 pct., hvilket næsten er en firdobling på 30 år. Tilsvarende ses det, at andelen af småbørn, der kommer fra familier i arbejderklassen, er reduceret fra cirka 41 pct. til 10 pct. i samme periode.

I figuren ses, at en del af børnene har forældre, der studerer. De studerende er ikke medtaget i fordelingen af befolkningen i sociale klasser. Mange af de studerende vil - når de er færdige med deres videregående uddannelse - have i de øvre sociale klasser.

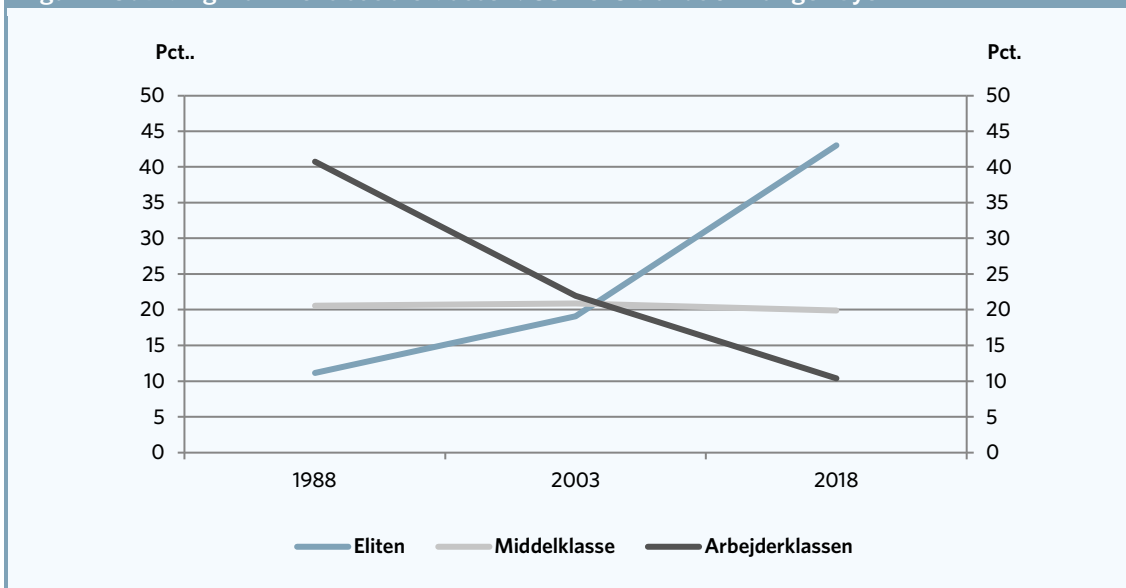

Anm.: Omfatter 0-2-årige med bopæl i hhv. Frederiksberg og Københavns kommune 1. januar i året. Fordelt på familiens sociale klasse året forinden.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik registerdata.

Sammensætningen af de mindste børn i byen har dermed ændret sig markant siden slutningen af 1980'erne. Engang kom hovedparten fra arbejderklassen, mens de nu er børn af overklassen og den højere middelklasse. Zoomer man ind på udviklingen i andelen af 0-2-årige fra eliten, middelklassen og arbejderklassen, så er det meget tydeligt, at der sker et skifte. Figur 2 viser udviklingen i børnefamiliernes sociale klasse i fra 1988 til i dag.

Figur 2. Udvikling i familiens sociale klasse 1988-2018 blandt 0-2-årige i byen

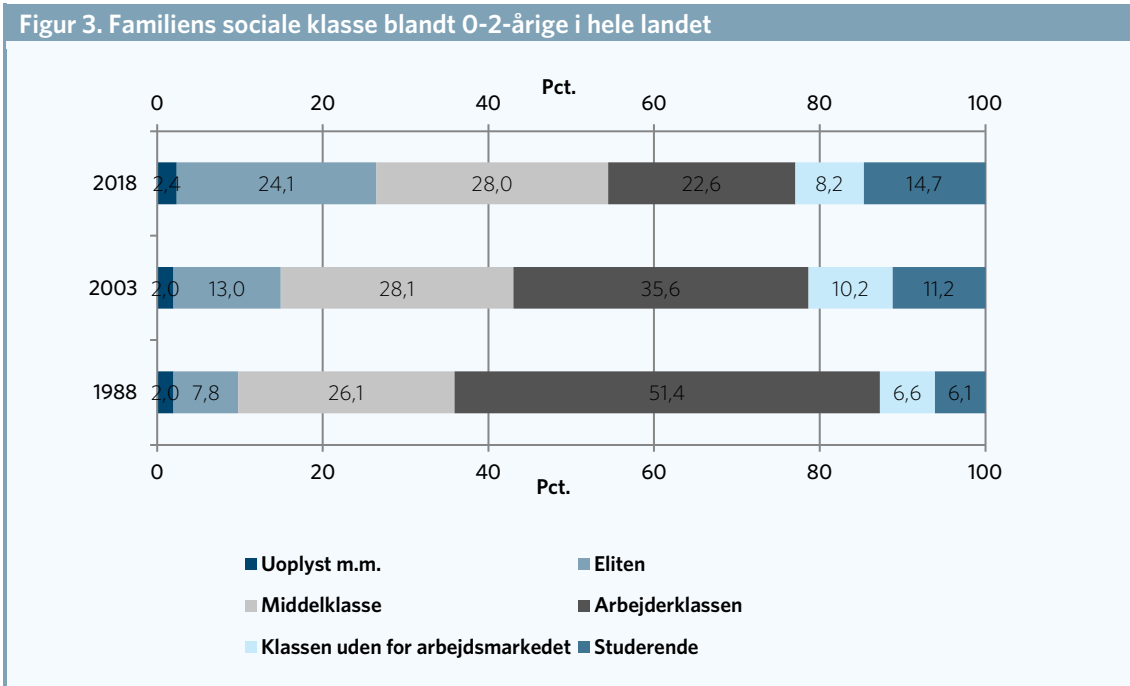

Anm.: Figuren viser udviklingen for eliten, middelklassen og arbejderklassen fra figur 1.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik registerdata.

Sammenligner man udviklingen i København og på Frederiksberg med 0-2-årige i hele landet, så er siden slutningen af 80'erne sket et generelt skifte i forhold til hvor børnene kommer fra. Generelt blandt 0-2-årige er overklassen og den højere middelklasse vokset, mens arbejderklassen er reduceret. Det fremgår af Figur 3.

Ændringerne hos småbørnsfamilierne i København og på Frederiksberg er dog mere voldsomme end den generelle udvikling. På landsplan blandt 0-2-årige er eliten vokset fra 7,8 pct. til 24 pct., dvs. cirka en tredobling. Blandt børnefamilierne i København og på Frederiksberg vidner udviklingen fra 11,2 pct. til 43 pct. om knapt en firdobling.

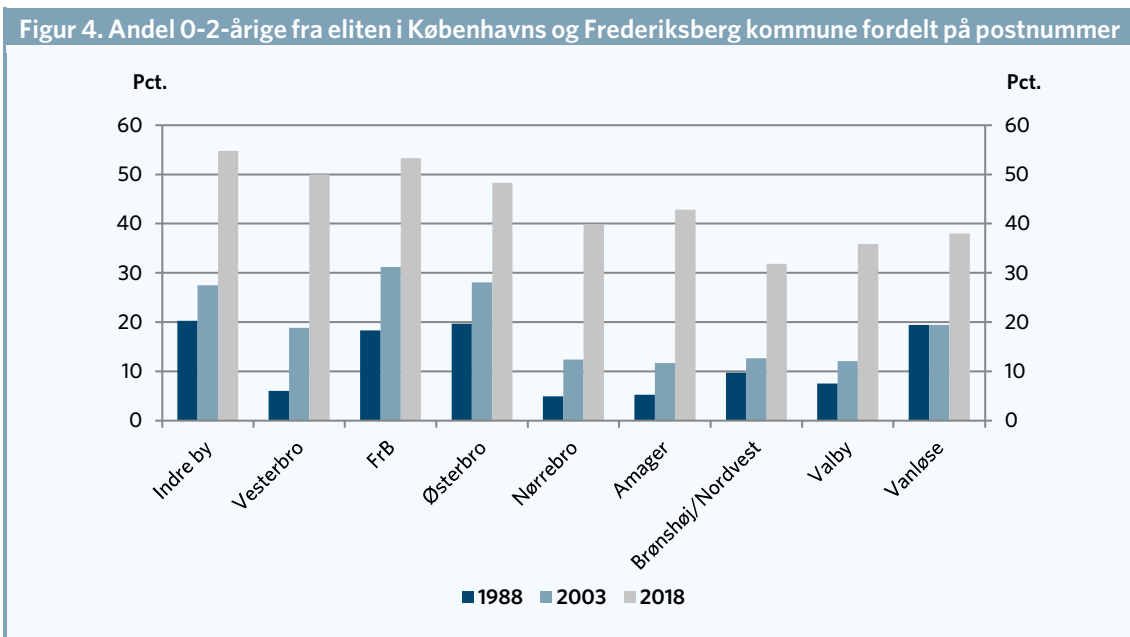
Tilsvarende ses at arbejderklassen på landsplan blandt 0-2-årige er gået fra cirka 51 pct. til 22,6 pct., hvilket er cirka en halvering, mens arbejderklassen blandt de 0-2-årige i København og på Frederiksberg er reduceret fra 41 pct. til 10 pct., dvs. til cirka en fjerdedel af, hvad den var i slutningen af 1980'erne.

Anm.: 0-2-årige i hele landet 1. januar i året. Fordelt på familiens sociale klasse året forinden.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik registerdata.

Velstillede børnefamilier indtager bydelene

Ser man på de forskellige bydele i København og på Frederiksberg, så viser tendenserne, at forskydningerne mellem klasserne er bredt funderet. Figur 4 viser andelen af småbørnsfamilier fra eliten i de enkelte bydele. Især på Vesterbro, Nørrebro og Amager er andelen af 0-2-årige fra familier i overklassen og den højere middelklasse vokset markant fra under 10 pct. i 1988 til i dag at udgøre 40-50 pct. af de 0-2-årige. I bydelene Indre by, Vesterbro, Frederiksberg og Østerbro kommer omkring halvdelen af de 0-2-årige fra familier i eliten.

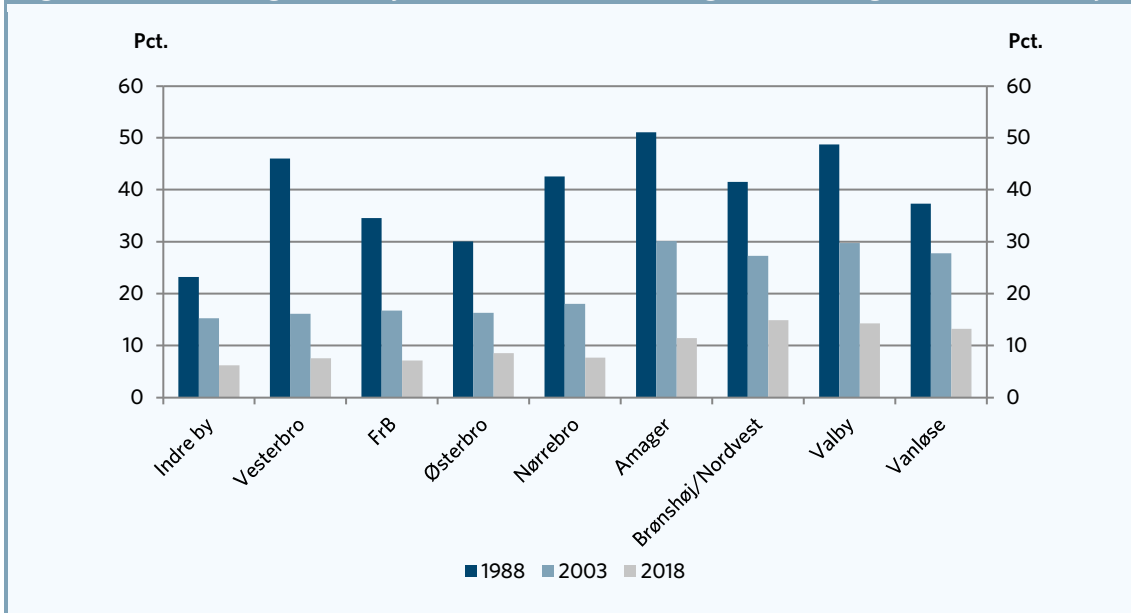

Anm.: Omfatter 0-2-årige med bopæl i hhv. Frederiksberg og Københavns kommune 1. januar i året.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik registerdata.

Tilsvarende viser Figur 5, at der er markant færre af de 0-2-årige, der kommer fra familier i arbejderklassen i samtlige bydele i København og på Frederiksberg.

I 1988 var der 5 bydele, hvor 40-50 pct. af småbørnsfamilierne var fra arbejderklassen. I dag er den højeste andel i Brønshøj/Nordvest, hvor kun 15 pct. af småbørnsfamilierne er fra arbejderklassen. Vesterbro er gået fra 46 procent til cirka 8 procent og Amager er gået fra at 51 procent børn fra arbejderklassen til 11 procent.

Figur 5. Andel 0-2-årige fra arbejderklassen i Københavns og Frederiksberg kommune fordelt på

Anm.: Omfatter 0-2-årige med bopæl i hhv. Frederiksberg og Københavns kommune 1. januar i året.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik registerdata.

Den almindelige arbejderfamilie er på hastigt tilbagetog i København og forsvinder mere og mere ud af bybilledet. Det er et udtryk for, at hovedstaden i højere og højere grad bliver et sted for de højest lønnede og personer med lange uddannelser.

Huspriserne er steget markant i København, og det gør det sværere for den almindelige dansker med en gennemsnitlig indkomst at få råd til at bo. Selv private og almene lejeboliger er markant dyrere i hovedstaden end i resten af landet.¹ Der er behov for mere blandet byggeri og boliger, som almindelige lønmodtagere - uden formue - har råd til.

¹ Se svar fra Beskæftigelsesministeriet spm. 50 Beskæftigelsesudvalget af 26. februar 2016.

Boks 1. Sådan har vi gjort

Analysen omfatter hjemmeboende 0-2-årige i året fordelt på familiens sociale klasse i året før.

Familiens sociale klasse er defineret som den højeste klasse blandt de voksne medlemmer af familien, hvor overklassen er højest efterfulgt af højere middelklasse, middelklasse, arbejderklasse og uden for arbejdsmarkedet. Familier med en eller flere voksne studerende falder dog uden for klasserne, når de opgøres på familieniveau, og er opgjort for sig. Se mere om hvordan klasserne er defineret i boks 2.

Analysen vedrørende 0-2-årige i København og på Frederiksberg er fraregnet de, der bor i postnumrene 2860 Søborg og 2810 Rødovre, da de går på tværs af kommunegrænserne. Derudover er børn uden postnummer udeladt.

Tallene er lavet ud fra Danmarks Statistiks registerdata. Tallene er afrundet til nærmeste 10'er og andele er beregnet på baggrund heraf.

Vi har ud fra postnumre inddelt i følgende bydele:

Indre by 1000-1499
Vesterbro 1500-1799
Frederiksberg 1800-2000
Østerbro 2100-2199, 2900
Nørrebro 2200-2299
Amager 2300-2399, 2770
Brønshøj/Nordvest 2400, 2700
Valby 2450, 2500
Vanløse 2720

Boks 2. De sociale klasser

I afgrænsningen af de sociale klasser ses der på hele befolkningen i aldersgruppen 18-59 år. Er man studerende, udelades man fra de sociale klasser. De 18-59-årige inddeles i fem overordnede socialklasser.

De fem klasser er:

1. Overklassen
2. Den højere middelklasse
3. Middelklassen
4. Arbejderklassen
5. Klassen uden for arbejdsmarkedet

Overklassen

Overklassen består af topledere, selvstændige og personer med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse som har en indkomst over 3 gange medianindkomsten). Overklassen kan inddeles i:

- Selvstændige med indkomst over 3 x medianindkomsten (defineret som samlet bruttoindkomst før skat for 18-59-årige, der er i beskæftigelse minimum halvdelen af året). Det svarer til ca. 1,2 mio. kr. i 2018-prisniveau.
- Topledere med indkomst over 3 x medianindkomsten.
- Andre personer med kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse med indkomst over 3 x medianindkomsten.

Højere middelklasse

Den højere middelklasse består af topledere, selvstændige og personer med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse som har en indkomst på 2-3 gange medianindkomsten. Den højere middelklasse kan inddeles i:

- Selvstændige med indkomst i intervallet 2-3 x medianindkomsten (i 2018 svarende til en bruttoindkomst i intervallet mellem 785.000 og 1,2 mio. kr. før skat).
- Topledere med indkomst i intervallet 2-3 x medianindkomsten.
- Andre personer med kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse med indkomst i intervallet 2-3 gange medianindkomsten.
- Øvrige personer med en lang videregående uddannelse uanset indkomst

Middelklassen

- Selvstændige med indkomst under det dobbelte af medianindkomsten (svarende til en bruttoindkomst under 785.000 kr.)
- Topledere med indkomst under det dobbelte af medianindkomsten
- Andre personer, som har en kort eller mellemlang videregående uddannelse med en indkomst under det dobbelte af medianindkomsten

Arbejderklassen

- Personer med erhvervsfaglig uddannelse, som ikke er i en af de øvre klasser
- Personer med gymnasial uddannelse, som ikke er i en af de øvre klasser
- Ufaglærte, som ikke indgår i en af de øvre klasser

Klassen uden for arbejdsmarkedet

- Personer, som var i beskæftigelse i mindre end 20 procent af året, og som ikke er selvstændige.

Bilag

Bilagstabel 1. Udvikling i antal 0-2-årige i København og Frederiksberg				
	1988	2003	2018	Samlet udvikling, 1988-2018
	Antal personer			Pct.
Uoplyst	330	540	810	145,5
Eliten (overklassen + højere middelklasse)	1.560	4.690	12.880	725,6
Middelklasse	2.870	5.130	5.960	107,7
Arbejderklassen	5.690	5.390	3.110	-45,3
Klassen uden for arbejdsmarkedet	1.710	3.880	1.960	14,6
Studerende	1.800	4.950	5.210	189,4
Total	13.960	24.580	29.930	114,4

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.